

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографически)

на

XIII-то Обикновено Народно Събрание.

Втора редовна сесия.

IV заседание, понеделникъ, 25 октомврий 1904 г.

(Открито отъ подпрѣседателя г. Д. Петковъ, въ 2 ч. и 30 м. послѣ пладнѣ.)

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: (Звъни.)
Моля г. секретаря да прочете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретарь В. Кознички: (Прочита списъка.
Отсътствуватъ г. г. прѣдставителитѣ: Л. Ангеловъ, И. Андоновъ, Н. Апостоловъ, К. Аптуловъ, Д. Ачковъ, Т. Божиновъ, Х. Бояджиевъ, Д. Ганчевъ, А. Джошовъ, А. Димитровъ, Д-ръ Л. Дагоровъ, Д-ръ С. Даневъ, Д-ръ И. Момчиловъ, Д-ръ П. Табуриновъ, Т. Дундаковъ, П. Дяковъ, Ю. Ионовъ, П. Калинковъ, С. Касабовъ, К. Колевъ, П. Кочанковъ, Ц. Крачуновъ, А. Крушковъ, Я. Любеновъ, А. Маринковъ, Д. Милковъ, Х. Никифоровъ, П. Николовъ, С. Пасаровъ, Топо Петровъ, Г. Поповъ, С. Поповъ II, Д. Пъшковъ, О. Сали-Бейовъ, С. Сарийски, Н. Станевъ, А. Страшимировъ, М. Тодоровъ, С. Ценевъ, Ю. Ценовъ, П. Шилевъ и В. Шоповъ).

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Отъ 188 народни прѣдставители отсътствуватъ 42 души, а присѣтствуватъ 146. Има нужното число народни прѣдставители за да бѣде заседанието законно. (Звъни.) Обявявамъ заседанието за открито.

Краткиятъ протоколъ отъ миналото заседание не е приготвенъ, затуй ще остане за слѣдующето заседание да се чете.

Бюрото е дало отпускъ на слѣдующитѣ г. г. народни прѣдставители: П. Николовъ — 4 дена, Т. Дундаковъ — 10, В. Шоповъ — 6, Н. Апостоловъ — 5, Х. Бояджиевъ — 4, Д-ръ Л. Дагоровъ — 5, С. Димитровъ — 10, Е. Славовски — 10, Ц. Крачуновъ — 10, Д. Ачковъ — 10, Д-ръ П. Табуриновъ — 5, А. Митовъ — 10, М. Тодоровъ — 3, Л. Ангеловъ — 10, Д. Милковъ — 10, А. Ибишевъ — 2 и А. Джошовъ — 10 дена.

Постъпило е въ бюрото писмо отъ Министерството на Финанситѣ, съ което се прѣпраща законопроектътъ за приложение на общата митническа тарифа.

Ще се прѣпрати въ надлежната комисиия и ще се постави на дневенъ редъ.

Министъръ Д. Петковъ: Ще се събщи въ срѣда, че е на дневенъ редъ, ще се говори тукъ, ще се приеме по принципъ и чакъ тогава ще се прати въ комисиията. Сега се съобщава, че е постъпилъ, а за въ срѣда ще се тури на дневенъ редъ. Сега трѣбва да се раздаде на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Дневниятъ редъ за днешното заседание е слѣдующиятъ: 1) докладъ отъ провѣрочната комисиия по допълнителнитѣ избори, станали на 29 февруарий 1904 г.; 2) трето четене прѣдложението отъ Министерството на Вътрѣшнитѣ Работи за одобряване височайшия указъ отъ 14 май т. г. подъ № 194, съ който се разрѣшава на правителството да склучи отъ Българската Земледѣлческа Банка заемъ отъ 1.000.000 л., за раздаване взаимнообразно на възвърналитѣ се въ роднитѣ си мѣста бѣжанци; 3) първо четене прѣдложенията на Министерството на Вътрѣшнитѣ Работи: а) за разрѣшаване на Орѣховската градска община да склучи заемъ отъ 200.000 л. и б) за допълнение закона за задграничните паспорти.

Моля г. докладчика по избора, станалъ въ Ямболската околия, да го докладва.

Докладчикъ Т. Върдаровъ: Г-да народни прѣдставители! Изборътъ въ Ямболската избирателна околия е произведенъ въ 5 секции. Първитѣ двѣ

секции сж били въ гр. Ямболъ, третата въ с. Арнаутъ-къой, четвъртата въ с. Тюркменъ и петата въ с. Ботево.

Въ първата избирателна секция, въ гр. Ямболъ, изборътъ е започнатъ сутринята въ 7 ч. и е свършенъ точно въ 6 ч. вечерята. Прѣдседателятъ на тая секция не се явилъ, затуй, съгласно забѣлѣжката на чл. 84 отъ избирателния законъ, останалитѣ членове на бюрото, които всички се явили, избрали измежду си за прѣдседателъ окръжния съвѣтникъ Антонъ Бояджиевъ и слѣдъ туй 10 минути подиръ 7 ч. се започнало редовно гласоподаването. Всичкитѣ избиратели въ тая секция сж 3.180, а отъ тѣхъ сж гласоподавали 1.293 души. При отварянето на кутиитѣ, оказали се избирателни карти сжщо толкова, т. е. 1.293. Бюлетинитѣ се оказали 1.304, но 11 отъ тѣхъ сж били бѣли и нескрѣпени съ подписа на прѣдседателя, затуй и бюрото не ги зачело. Въ тая секция сж получили гласове: Х. П. Чакмаковъ 1.292, Никола Русевъ 1.292 и Драгия П. Куруджиевъ 1.291. Имало е и втора кандидатна листа, отъ която сж получили гласове: Янко Сакжзовъ 15, В. Димитровъ 15 и В. Джинковъ 15. Въ дневника за избора нѣма споменато нищо, да сж станали нѣкакви заявления за нередовности на избора, или да сж подадени нѣкакви контестации.

Въ втората секция, сжщо въ гр. Ямболъ, изборътъ сжщо така е започнатъ въ 7 ч. сутринята и свършенъ точно въ 6 ч. вечерята. Въ тая секция записанитѣ по избирателнитѣ списъци сж 2.433 души избиратели, отъ които се явили и гласоподавали 939. При провѣрката на бюлетинитѣ и картитѣ оказали се точно 939 бюлетини, а една избирателна карта повече, т. е. 940. Получили сж гласове: Х. П. Чакмаковъ 927, Никола Русевъ 926 и Драгия П. Куруджиевъ 926. Отъ втората кандидатна листа сж получили: Я. Сакжзовъ 12, В. Димитровъ 12 и В. Джинковъ 12 гласа. Сжщо и въ тая секция нѣма отбѣлѣзано за нѣкакви нарушения на избирателния законъ прѣвъ цѣлия день.

Въ третата секция, въ с. Арнаутъ-къой, изборътъ е започнатъ сжщо тѣй въ 7 ч. сутринята и е свършенъ точно въ 6 ч. вечерята. По избирателнитѣ списъци въ тая секция има записани 2.335 избиратели, отъ които се явили и гласоподавали 814 души. При провѣрката на бюлетинитѣ и картитѣ оказали се сжщо толкова. Получили сж гласове: Х. П. Чакмаковъ 811, Никола Русевъ 811 и Драгия П. Куруджиевъ 811. Отъ втората кандидатна листа сж получили по два гласа. Никакви инциденти прѣвъ деня на избора не сж се случили, нито пъкъ има нѣкои оплаквания.

Въ четвъртата секция, въ с. Тюркменъ, изборътъ е започнатъ въ 7 ч. сутринята и свършенъ въ 6 ч. вечерята. Гласоподавали сж 775 избиратели. При провѣрката на картитѣ и бюлетинитѣ оказала се една карта повече, т. е. 776, за която бюрото казва, че е възможно да е пропуснато да е отбѣлѣзанъ нѣкой отъ гласоподавателитѣ. Бюлетини се оказали сжщо толкова. Получили сж гласове: Х. П. Чакмаковъ

776, Н. Русевъ 776 и Драгия П. Куруджиевъ 776. Никакви заявления или оплаквания за нередовности по избора и въ тая секция нѣма.

Въ петата секция, въ с. Ботево, изборътъ е започнатъ въ 7 ч. сутринята и свършенъ въ 6 ч. вечерята. По избирателнитѣ списъци е имало 3.039 избиратели, а пъкъ сж се явили и гласоподавали 739 души. Бюлетини и карти се оказали сжщо толкова. Получили сж гласове: Х. П. Чакмаковъ 733, Н. Русевъ 733 и Драгия Куруджиевъ 733 гласа. Кандидатитѣ отъ втората кандидатна листа сж получили по 5 гласа. И въ петата секция сжщо нѣма никакви нарушения на избирателния законъ да сж станали и никакви случки прѣвъ деня.

Общиятъ резултатъ на избора е тоя: Хр. П. Чакмаковъ е получилъ 4.539 гласа, Никола Русевъ — 4.538 и Драгия П. Куруджиевъ — 4.537. Отъ втората кандидатна листа сж получили по 34 гласа.

Комисията по провѣрката на изборитѣ, като прѣглежда този изборъ, намѣри, че нѣма никакво нарушение на избирателния законъ, произведенъ е редовно, и затуй ме натовари, г-да народни прѣдставители, да ви моля да се произнесете за утвърдението му.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Моля г. г. народнитѣ прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията за утвърдението изборитѣ, станали въ Ямболската избирателна околия, дѣто сж избрани г. г. Христо П. Чакмаковъ, Никола Русевъ и Драгия П. Куруджиевъ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приетъ.

Слѣдва изборътъ, станалъ въ Бѣленската избирателна околия. Г-нъ докладчикътъ има думата.

Докладчикъ С. Поповъ I: Бѣленската избирателна околия е била раздѣлена на 4 секции.

Първата секция е имала за центъръ гр. Бѣла. Тая секция състои отъ 8 общини съ 2.564 избиратели. Избирателното събрание е било отворено въ 7 ч. сутринята, а закрито въ 6 ч. слѣдъ обѣдъ. Слѣдъ като се е направила провѣрката, оказало се, че отъ 2.564 избиратели гласоподавали сж 1.066. Гласовѣтъ по кандидати сж разпрѣдѣлени както слѣдва: Илия Лукановъ е получилъ 935 гласа и Игнатъ А. Гецовъ 130 гласа. Изборътъ прѣвъ цѣлия день е вървѣлъ при пѣленъ редъ и тишина, Никакви заявления прѣвъ деня на избора не сж постъпили, а така сжщо и слѣдъ избора не сж постъпили никакви контестации отъ никждъ.

Втората избирателна секция е имала центъръ с. Каракоджалий. Въ състава на тая секция влизатъ 5 общини съ 2.391 души избиратели. Избирателното събрание въ тая секция е било открито точно въ 7 ч. сутринята, а закрито въ 6 ч. послѣ обѣдъ. Слѣдъ провѣрката на изборитѣ оказало се, че сж гласоподавали всичко 852 души избиратели. Разпрѣдѣлението на гласовѣтъ е слѣдующето: Илия Лукановъ е получилъ 852 гласа и Игнатъ А. Гецовъ 4 гласа. Намѣрени били 3 бюлетини, на които било

зачеркнато името на Луканова съ моливъ и написано името на Игната Гецовъ, които бюлетини бюрото не е взело въ внимание, тъй като имената сж били написани съ моливъ, а пъкъ както е казано въ избирателния законъ, такива бюлетини не се взематъ въ внимание. Изборътъ прѣзъ цѣлия день е вървѣлъ мирно и тихо, не е имало никакъвъ инцидентъ, не е имало никакво оплакване и не сж постѣпили никакви контестади въ Народното Събрание.

Третата секция е била въ с. Каранъ-Върбовка. Въ състава на тая секция влизатъ 6 общини съ 2.072 избиратели. Избирателното събрание е било открито точно въ 7 ч. сутринта, а закрито въ 6 ч. слѣдъ обѣдъ. Слѣдъ провѣрката на избора, оказало се, че сж гласоподавали всичко 507 души избиратели. Гласовѣтъ сж разпрѣдѣлени по кандидати така: Илия Лукановъ получилъ 480 гласа и Игнатъ А. Гецовъ 19 гласа. Изборътъ е станалъ при пълнѣнъ редъ и тишина, безъ никакъвъ инцидентъ, не е имало никакви заявления, нито прѣзъ деня на избора, нито отпослѣ сж постѣпили никакви контестади.

Четвъртата секция е имала за центъръ с. Баниска, състояща отъ 6 общини съ 2.394 избиратели. Избирателното събрание е било открито въ тази секция точно въ 7 ч. сутринта, а закрито въ 6 ч. вечерта. Гласоподавали сж всичко 708 избиратели. Гласовѣтъ сж разпрѣдѣлени така: Илия Лукановъ е получилъ 700 гласа и Игнатъ А. Гецовъ 8 гласа. Тукъ изборътъ е вървѣлъ тихо и мирно, не е имало никакъвъ инцидентъ, не е имало никакво заявление, нито прѣзъ цѣлия день на избора, а така сжщо и подиръ деня на избора не е постѣпила никаква контестация въ Народното Събрание или другадѣ.

Общиятъ резултатъ въ всичкитѣ секции е, че Илия Лукановъ е получилъ 2.967 гласа, а неговиятъ противникъ, Игнатъ А. Гецовъ, е получилъ 161 гласъ.

Провѣрочната комисиия, като имаше всичко това прѣдъ видъ, намѣри, че този изборъ е извършенъ правилно и редовно и ме натовари, като докладчикъ, да ходатайствувамъ прѣдъ Народното Събрание за неговото утвърждение.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Който отъ г. г. народнитѣ прѣдставители е съгласенъ съ мнѣнието на комисиията за утвърдението на избора, станалъ въ Бѣленската избирателна околия, да си вдигне рѣката. (Болшинство.) Приетъ.

Слѣдва изборътъ, станалъ въ втората Кюстендилска избирателна околия.

Докладчикъ Т. Върдаровъ: Изборътъ въ втората Кюстендилска избирателна околия е извършенъ въ четири секции: първата въ с. Изворъ, втората въ с. Босилеградъ, третата въ с. Горноуйно и четвъртата въ с. Периволъ.

Въ първата секция, въ с. Изворъ, изборътъ е започналъ въ 7 ч. сутринта и свършенъ точно въ

6 ч. вечерта. По избирателнитѣ списъци има 2.353 гласоподаватели, отъ които сж гласоподавали 806. При провѣрката на избирателнитѣ карти и бюлетинитѣ, оказали се сжщо толкова, 806. Получили сж гласове: Коста Стаменовъ 795 и Стоянъ Сарийски 794. Имало е и втора кандидатна листа, отъ която Д-ръ В. Радославовъ е получилъ 12 гласа и Раденко Николовъ 7 гласа. Никакви заявления или оплаквания за нередовностъ на избора въ тая секция нѣма.

Въ втората избирателна секция, въ гр. Босилеградъ, изборътъ е започналъ въ 7 ч. сутринта и свършенъ въ 6 ч. вечерта. По избирателнитѣ списъци е имало записани 2.142 избиратели, отъ които гласоподавали 907. Бюлетини и карти при провѣрката сж се оказали сжщо толкова. Гласове сж получили: Стоянъ Сарийски 901 и Коста Стаменовъ 900. Отъ втората листа Д-ръ В. Радославовъ е получилъ 6 гласа и Раденко Николовъ 5 гласа. Никакви заявления за нередовностъ на избора въ тая секция нѣма, нито послѣ сж постѣпили.

Въ третата секция изборътъ е почналъ въ 7 ч. сутринта и свършилъ въ 6 ч. вечерта. По избирателния списъкъ има записани 2.291 избиратели, отъ които гласоподавали 868. Избирателни карти се оказали 869, а бюлетини 867. Получили сж гласове: Стоянъ Сарийски 861 и Коста Стаменовъ 860. Отъ втората кандидатна листа сж получили: Д-ръ В. Радославовъ 8 гласа и Раденко Николовъ 3 гласа.

Въ третата секция има само едно заявление отъ Раденка Николовъ, съ което искалъ да се докара въ деня на избора войска да пазѣла тишината. Това заявление бюрото е оставило безпослѣдствие, защото той не е билъ завѣрилъ кандидатурата си и не е било прѣдставено никакво удостоверение за нейната завѣрка.

Въ четвъртата секция, въ с. Периволъ, изборътъ е почналъ въ 7 ч. сутринта и свършенъ въ 7 ч. вечерта. По избирателния списъкъ има записани 2.229 избиратели, отъ които сж гласоподавали 862. При провѣрката избирателнитѣ карти и бюлетинитѣ се оказали толкова. Получили сж гласове: Стоянъ Сарийски 847 и Коста Стаменовъ 847. Отъ втората кандидатна листа, Д-ръ В. Радославовъ е получилъ 14 гласа и Раденко Николовъ 15 гласа. Никакви заявления или оплаквания и въ тази секция нѣма.

Общиятъ резултатъ е: Стоянъ Сарийски е получилъ 3.403 гласа, Коста Стаменовъ — 3.402, Д-ръ В. Радославовъ — 40 и Раденко Николовъ — 30.

Комисиията по провѣрката на изборитѣ, като имаше дневницитѣ прѣдъ видъ и липсата на каквито и да е оплаквания за нередовностъ на избора, намѣри го за извършенъ редовно и ме натовари да ходатайствувамъ прѣдъ Народното Събрание за утвърдението му.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Който отъ г. г. народнитѣ прѣдставители сж съгласни съ мнѣ-

нието на комисията, да се утвърди изборът, станалъ въ втората Кюстендилска избирателна околия, дѣто сж избрани Стоянъ И Сарийски и Коста Стаменовъ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приетъ.

Слѣдва докладътъ на избора, станалъ въ Пазарджикката първа избирателна околия. Докладчикъ е г. Никола Ивановъ.

Докладчикъ Н. Ивановъ: Първа Пазарджикка избирателна околия. Тази околия е раздѣлена на петъ секции. И въ петътъ секции изборътъ е наченатъ тъкмо въ 7 ч. сутринята и свършенъ е въ всички секции въ 6 ч. вечерята. Прѣзъ деня на избора никакви заявления и оплаквания не сж станали. Вървѣло е мирно и тихо, както въ Пазарджикъ, така сжщо и въ другитъ секции. Сериозни кандидати сж били г. Д-ръ Георги Сарафовъ и г. Чавдаровъ, отъ които първиятъ е получилъ 2.466 гласа и е провъзгласенъ за избранъ.

Комисията, като намѣри, че този изборъ е станалъ съвършено правилно и редовно, натовари ме да ви моля, г-да народни прѣдставители, да го утвърдите.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Които отъ г. г. народнитъ прѣдставители сж съгласни съ мнѣнието на провѣрочната комисия за утвърдението на избора, станалъ въ първата Пазарджикка избирателна околия, дѣто е избранъ г. Д-ръ Георги Сарафовъ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приетъ.

Моля г. секретаря да прочете на трето четене законопроекта за заема отъ 1.000.000 л.

Секретаръ В. Кознички: (Чете.)

„З а к о н ъ

за сключване отъ Българската Земледѣлческа Банка заемъ отъ единъ милионъ лева.

Чл. 1. Разрѣшава се на правителството да сключи отъ Българската Земледѣлческа Банка заемъ отъ единъ милионъ лева.

Чл. 2. Тая сума да се раздаде взаемообразно и безъ лихви за петъ години на ония отъ бѣжанцитъ, които се възвѣрнатъ, както и на тия, които сж останали и пострадали въ прѣдѣлитъ на Турската Империя. Раздаването да стане отъ комисии, състоящи се отъ мѣстнитъ митрополити и нашитъ търговски агенти.“

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Има думата г. Илиевъ.

К. Илиевъ: Г-да народни прѣдставители! Тѣй както се гласува прочетениятъ законопроектъ, ако се приеме така и напечатана въ отдѣленъ законъ, нѣма да се знае, нѣма да се разбере за какво се отнася. Тамъ е казано „за бѣжанцитъ“, но кои сж тѣзи бѣжанци? И „ако се върнатъ въ тѣзи мѣста,“

но кои сж тѣзи мѣста? Менѣ ми се струва, че като се махне другата частъ и остане само законътъ, нѣма да се разбира. Трѣбва да се каже „македонскитъ бѣжанци“ и „въ Македония,“ за да е ясно; инакъ нищо нѣма да се разбере.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Има думата г. Министърътъ на Вжтрѣшнитъ Работи.

Министъръ Д. Петковъ: Менѣ ми се струва, г-да, че завчера дадохъ обяснения и разказахъ, по какъвъ начинъ се раздаватъ тия пари и какви бѣжанци и какви пострадали македонци въ извѣстни области на Турската Империя се разбиратъ. Казахъ ви много ясно, че списъцитъ се прѣдставятъ отъ Негово Блаженство Екзарха и най-напрѣдъ като се провѣрятъ списъцитъ, тогава се раздаватъ пари и затова дори паритъ не сж всички раздадени, а една малка частъ е раздадена.

К. Илиевъ: Не това искахъ да кажа, г-не министри, а искахъ да кажа, че като се напечата отдѣлно този законъ, нѣма да се знае, нѣма да се разбере за какво се отнася. Отъ указа се разбира, но, специално взетъ законътъ не се разбира. Това искахъ да кажа.

Министъръ Д. Петковъ: То се разбира много добрѣ, за какво се отнася, защото азъ внасямъ тоя указъ на одобрение и по него Народното Събрание издава своето рѣшение.

Прѣдседателствующъ Д. Петковъ: Които приематъ законопроекта тѣй, както се прочете, моля да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приетъ.

Слѣдва на първо четене прѣдложението за разрѣшаване на Орѣховската градска община да сключи заемъ отъ 200.000 л. Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ В. Кознички: (Чете.)

„Д о к л а д ъ

до XIII-то Обикновено Народно Събрание.

Орѣховската градска община, съ обвѣзателства №№ 1.022 и 1.023 отъ 1893 г., № 1.461 отъ 1895 г., № 430 отъ 1896 г. и № 302 отъ 1898 г., срѣщу залагане приходитъ отъ общинскитъ налози (октроа), кантарината и бача, е сключила отъ Българската Народна Банка ипотеченъ заемъ отъ 80.000 л. златни и 140.000 л. сребърни, съ срокъ за изплащане 20 години. Слѣдъ като става измѣнението на закона за октроата и се отмѣни бачътъ, приходитъ на общината се намалиха и тя се намѣри въ невъзможност да погашава редовно и наврѣме дълга и да изплаща лихвитъ, вслѣдствие на което се обрѣмени и съ плащане глоби. За да може да се изплащатъ редовно лихвитъ и погашенията по тоя заемъ, Орѣховскиятъ градски общински свѣтъ, въ засѣданията си на 30 декемврий 1903 г.

(протоколъ № 45) и 15 януарий т. г. (протоколъ № 3), рѣшилъ: дълговетѣ на общината къмъ Българската Народна Банка, които на 1 януарий т. г. сж възлѣзли на 199.320 л., да се конвертиратъ въ единъ общъ заемъ съ по-дълъгъ срокъ, та годишнитѣ вноски (annuïtès) да бждатъ по-малки. За тая цѣль да се заематъ отъ банката 200.000 л., съ лихва 8%, срокъ за изплащане 30 години и подъ залогъ на слѣднитѣ общински приходи: общински налози (октроа), общински врѣхнини, кръвнина, кривина, доходитѣ отъ общинскитѣ движими и недвижими имоти и таксата отъ магазинажъ на лекозапалителнитѣ вещества, които се държатъ въ общинския складъ. Това рѣшение е прието отъ банката, но, за да има сила, трѣбва да се одобри отъ Народното Събрание, съгласно забѣлѣжката подъ чл. 60, п. 5, отъ закона за градскитѣ общини. За тая цѣль внасямъ въ Народното Събрание приложеното тукъ прѣдложение.

София, 15 октомврий 1904 г.

Министъръ на Вжтрѣшнитѣ Работи:

Д. Петковъ.

Прѣдложение

за разрѣшение на Орѣховската градска община да сключи заемъ стъ 200.000 л.

Чл. 1. Разрѣшава се на Орѣховската градска община да сключи отъ Българската Народна Банка единъ заемъ отъ 200.000 л., съ лихва 8% и подъ гаранция на слѣднитѣ общински приходи: общински налози (октроа), общински врѣхнини, кръвнина, кривина, доходитѣ отъ общинскитѣ движими и недвижими имоти и таксата отъ магазинажъ на лекозапалителнитѣ вещества, които се държатъ въ общинския складъ.

Чл. 2. Тоя заемъ ще се употрѣби изключително за изплащане старитѣ общински дългове къмъ Българската Народна Банка.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Които приематъ на първо четене прочетения законопроектъ, моля да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приетъ.

Министъръ Д. Петковъ: Азъ ще моля да стане второто четене сега, защото то е единъ законъ, който урежда стари дългове.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Турямъ на гласуване прѣдложението на г. Министра на Вжтрѣшнитѣ Работи и моля, който е за приемането му, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Прието.

Секретаръ В. Кознички: (Чете.)

„Законъ

за разрѣшение на Орѣховската градска община да сключи заемъ отъ 200.000 л.“

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Които приематъ заглавието тѣй, както се прочете, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Прието.

Секретаръ В. Кознички: (Чете.)

„Чл. 1 Разрѣшава се на Орѣховската градска община да сключи отъ Българската Народна Банка единъ заемъ отъ 200.000 л., съ лихва 8% и подъ гаранция на слѣднитѣ общински приходи: общински налози (октроа), общински врѣхнини, кръвнина, кривина, доходитѣ отъ общинскитѣ движими и недвижими имоти и таксата отъ магазинажъ на лекозапалителнитѣ вещества, които се държатъ въ общинския складъ.“

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Които приема чл. 1 да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приетъ.

Секретаръ В. Кознички: (Чете.)

„Чл. 2. Тоя заемъ ще се употрѣби изключително за изплащане старитѣ общински дългове къмъ Българската Народна Банка.“

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Които приема чл. 2 да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приетъ.

Слѣдва първото четене на законопроекта за допълнение закона за задграничнитѣ паспорти.

Секретаръ В. Кознички: (Чете.)

„Докладъ до Народното Събрание.

За улеснение търговията и взаимнитѣ сношения между България и съседнитѣ страни нашето правителство отъ десетина години насамъ се стреми да се постигне съглашение за минуване границата откъмъ тия страни безъ паспорти. Досега такова съглашение можѣ да се свърже само съ Сърбия. А понеже законътъ за паспортитѣ (чл. чл. 1 и 19) прѣдписва да не може да се минува границата безъ паспорти, стана нужда да се въведе въ него приложеното тукъ допълнение.

София, 12 октомврий 1904 г.

Министъръ на Вжтрѣшнитѣ Работи:

Д. Петковъ.

Законопроектъ

за допълнение закона за задграничнитѣ паспорти.

Членъ единственъ. Къмъ чл. 22 отъ закона за задграничнитѣ паспорти се прибавя слѣдната нова алинея: Ако между България и друга нѣкоя държава се сключи договоръ за взаимно вдигане паспортитѣ, българскитѣ подданици се освобождаватъ отъ задължението (чл. 1) да се снабдяватъ съ паспорти при отиване въ договорната държава. Също така и подданицитѣ на тая послѣдната могатъ да влизатъ въ България безъ паспортъ (чл. 19).“

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Които приематъ по принципъ законопроекта за допълнение къмъ закона за задграничните паспорти тѣй, както се прочете, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приетъ.

Министъръ Д. Петковъ: Азъ моля да стане второто четене сега.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Които сж съгласни да стане сега второто четене на законопроекта да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Прието.

Секретаръ В. Кознички: (Чете.)

„Законъ

за допълнение закона за задграничните паспорти.“

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Които приематъ заглавието на закона да си вдигнатъ ржката (Болшинство.) Прието.

Секретаръ В. Кознички: (Чете.)

„Членъ единственъ. Къмъ чл. 22 отъ закона за задграничните паспорти се прибавя слѣдната нова алинея: Ако между България и друга нѣкоя държава се склучи договоръ за взаимно вдигане паспортитѣ, българскитѣ подданици се освобождаватъ отъ задължението (чл. 1) да се снабдяватъ съ паспорти при отиване въ договорната държава. Сжщо така и подданицитѣ на тая послѣдната могатъ да влизатъ въ България безъ паспортъ (чл. 19)“.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Има думата г. Александъръ Вълчевъ.

А. Вълчевъ: Г-да прѣдставители! За улеснение на търговията и добритѣ сношения помежду съсѣднитѣ държави и България правителството е положило старание за да се издаде едно допълнение на закона за задграничните паспорти, като се даде възможность на българитѣ да минаватъ въ Сърбия безъ паспортъ и на сърбитѣ въ България. По принципъ съ това допълнение на закона за задграничните паспорти съмъ съгласенъ. Но, като имамъ прѣдвидъ, че въ тѣзи села, които сж погранични съ Сърбия, ежедневно ставатъ кражби — добитъкътъ имъ се откарва въ Сърбия — то съ това улеснение не ще ли се даде възможность да се случватъ повече кражби на добитъка на тѣзи села, които сж погранични? Азъ правя едно запитване къмъ г. Министра на Вжтрѣшнитѣ Работи.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Думата има г. Министърътъ на Вжтрѣшнитѣ Работи.

Министъръ Д. Петковъ: Г-да народни прѣдставители! Ние вдигаме паспортитѣ, за да направимъ едно улеснение между двата народа за търговскитѣ сношения; а пкъ за онѣзи, които правятъ кражби,

които разбойническуватъ, сжществуватъ закони, които ги прѣслѣдватъ и наказватъ. Ние сме влѣзли въ взаимно споразумѣние съ съсѣднитѣ намъ държави и този въпросъ се урежда. Ще имаме подиръ това цѣлъ редъ конвенции за прѣдаване прѣстѣпницитѣ и пр. Тѣ сж отдѣлни прѣдмети. Това е само за паспортитѣ. А що се отнася до уреждането на кражбитѣ на добитъкъ и други работи, ние, както казахъ, сме влѣзли въ споразумѣние, както тѣ да пазятъ, така и ние, защото въ интереса на двѣтѣ държави е да се пази да не ставатъ кражби. Съ вдигането на паспортитѣ не значи, че трѣбва да отворимъ границитѣ на двата народа за да си крадатъ по-лесно добитъка. Ще се уреди въпросътъ съ една конвенция, щото за такива кражби да се прѣдаватъ лицата веднага. Тѣй щото, това ще стане по особенъ законъ, който ще приемемъ. Въпросътъ сега е за измѣнение на единъ членъ на закона за паспортитѣ, споредъ който досега българскитѣ подданици не можаха да минаватъ безъ паспортъ отататъкъ границата и за всѣко минаване се вземаше една такса. Така щото, ние улесняваме жителитѣ и сърбитѣ ще улесняватъ. Този въпросъ е свършенъ; още на 1 юлий е уреденъ по административно разпореждане отъ двѣтѣ страни и се вдигнаха паспортитѣ. Сега искамъ вашето одобрение.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Думата има г. Дограмаджиевъ.

Х. Дограмаджиевъ: Азъ гласувахъ за приемането на единствения членъ, когато се касаеше до първото четене, и ще гласувамъ пакъ за приемането му при второто четене, само бихъ искалъ да направя една редакционна поправка. Вмѣсто думитѣ „българскитѣ подданици“, да се кажатъ думитѣ „българскитѣ граждани“. Защото подданици сж само онѣзи, които живѣятъ въ една неконституционна, деспотическа страна, а българитѣ не сж никакви подданици, а сж граждани на българската държава, понеже се радватъ съ правата на конституция, която се явява като една отъ свободолюбивитѣ на свѣта. Така щото бихъ молилъ думата „подданици“ да се замѣни съ думата „граждани“.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Има думата г. Министърътъ на Вжтрѣшнитѣ Работи.

Министъръ Д. Петковъ: Азъ не виждамъ защо ще се прави такава измѣнение. Васъ ви е страхъ да не би да кажатъ, че българскитѣ подданици не сж български граждани. Това нѣщо не може да бѣде. Тукъ се говори за български подданици, защото всѣки, който носи паспортъ, се пише, че е такъвъ и такъвъ подданикъ, и понеже законътъ третира една материя за паспортитѣ, затова бихъ молилъ да се остави така редакцията, както си е.

Х. Дограмаджиевъ: Азъ бихъ молилъ да се избавимъ веднажъ завинаги отъ тѣзи термини.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Моля онѣзи г. г. народни прѣдставители, които приематъ единствения членъ тѣй, както се прочете, да си вдигнатъ рѣката. (Болшинство.) Приема се.

Дневниятъ редъ е изчерпанъ.

Г-въ Министърътъ на Вжтрѣшнитѣ Работи има думата.

Министъръ Д. Петковъ: За идущия дневенъ редъ искамъ на първо мѣсто да се тури третото четене на тѣзи два законопроекта, първо четене на законопроекта за митническитѣ тарифи и докладъ на провѣрочната комисия, защото ми се струва, че още два-три избора сж останали, но г. г. докладчицитѣ ги нѣма тукъ.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Който приема този дневенъ редъ моля да си вдигне рѣката. (Болшинство.) Приема се.

Министъръ Д. Петковъ: Ако отговорътъ на тронната рѣчь бжде готовъ, като ми се съобщи отъ комисията, ще ви съобщя кога да го имаме на дневенъ редъ. Въ срѣда ще имаме засѣдание.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Въ срѣда ще имаме засѣдание въ 2 ч.

Вдигамъ засѣданието.

(Вдигнато въ 3 ч. и 20 м. послѣ пладнѣ.)

Прѣседателъ: Д-ръ Т. Гатевъ.

Подпрѣседатели: { Д. Петковъ.
Д-ръ П. Гудевъ.

Секретаръ: В. Кознички.

Началникъ на Стенографическото бюро: Т. Гълѣбовъ.